

NDD-intervju, klinisk kartläggning 0-6 år: Intervju med **Vårdnadshavare**

Se särskild information och instruktioner innan du genomför intervjun

Patientens namn:

Personnummer:

Namn vårdnadshavare (VH):

Samtycke finns till utredning:

Ja Nej

Frågeställning enligt remiss:

VH samtycker till kontakt med förskolan

Ja Nej

Förskola och kontaktperson:

Telefonnummer till förskolan:

Informant som intervjuas:

VH, namn:

Pedagog, namn:

Datum:

Intervjuare, profession:

Del A Vardag, utveckling, förmågor och färdigheter

(Observandum anges med att markera rutorna till höger)

Hem och familj

1. Hur fungerar samarbetet runt NN mellan vårdnadshavarna? hemsituation

Hur ser NNs vardag och hemsituation ut (ex. sjukdom hos anhörig, missbruk, misshandel, utsatthet) hemmiljö ut?

-
2. Har det funnits stressande livshändelser (ex. svår sjukdom/dödsfall, misshandel, övergrepp) som påverkat er som familj, när? allvarlig livshändelse

-
3. Beskriv NN i dag. Vad kommer du att tänka på?

Upplevs NN annorlunda jämfört med jämnåriga eller syskon på något sätt?

Tror du att jämnåriga eller syskon upplever NN som annorlunda?

-
4. I vilka situationer och med vem fungerar NN bäst?

-
5. Finns det situationer som fungerar mindre bra?

-
6. Vad tycker NN är roligt? Ensamaktiviteter eller aktiviteter med andra/familjen?

-
7. Vilka starka sidor har NN?

-
8. Hur är det när NN ska göra något som upplevs jobbigt eller ansträngande, är det motiverande för NN att få någon form av belöning, vad i så fall?

-
9. Vad är du mest orolig eller bekymrad över?

-
10. Vilka konsekvenser upplever du/ni att NNs svårigheter och beteenden fått hemma och i förskolan (ex. för inläring, kreativitet, känsloläge, självkänsla, gemenskap)? Konsekvenser i vardagen
-

11. Upplever du som vårdnadshavare att du behöver stöd i att ta hand om NN?
På vilket sätt? VH behöver stöd

Förskola eller motsvarande

12. Nuvarande förskola eller motsvarande: gruppstorlek, antal pedagoger, upplevt samarbete? Hur länge har NN gått i förskola?

13. Trivs NN på förskolan? Har det varit svårt vid lämning och hämtning?
På vilket sätt? I vilken grad? (Fråga vidare om stor ängslighet och rädslor). Separationsångest
 Svårt vid övergångar

14. Vad har pedagogerna förmedlat om NN? Behöver NN stöd på ett sätt som inte jämnåriga behöver? Om ja, vilket? Behöver stöd på fsk

Har förskolan kunnat ge det stöd som NN behöver?

Graviditet och förlossning

15. Fanns det något som kunde påverka NN negativt under graviditeten, som infektioner, droger, alkohol, medicinering? Observandum graviditet

16. Hur var förlossningen: är NN för tidigt född, hade NN låg födelsevikt eller syrebrist eller annan komplikation vid födseln? Observandum NDD

17. Hur upplevde du spädbarnstiden (upp till ca 12 månader)? Var NN kinkig, mycket gråt, problem med sömn, matintag, eller mag-tarmbesvär? Hur fungerar det ut idag? Observandum NDD

18. Har NN utretts tidigare ex. inom språk, motorik, allmän utveckling, syn, hörsel, allergier, mag-tarmproblem, nutrition eller annat somatiskt tillstånd? Vad kom man fram till? Utredning, ange område:

Kognitiva förmågor, färdigheter och funktion i vardagen

19. Under småbarnstiden (0-1,5 år), hur upplevs/upplevdes; Observandum autism eller utvecklingsförsening
- ögonkontakt
 - att visa glädje/att le när du ler mot NN
 - att titta tillsammans på saker (*joint attention*),
 - respons på namn (tittar mot dig när du säger namnet)
 - användning av gester
 - att peka och att imitera dig (göra samma som du)

20. Upplever du att NNs utveckling vid någon tidpunkt gick tillbaka när det gäller språk (ex. kunde först flera ord som sedan tappade) eller social kommunikation? Kunde NN "hämta hem" förmågorna? Fanns det en allmän tillbakagång, även inom motorik? När? (konsultera neurolog)

Observandum autism eller allmän tillbakagång

21. Upplever du att NN är generellt i nivå med sin ålder, yngre eller äldre? Har NN allmänt svårt att lära sig saker?

Allmän utveckling

22. Upplevs NN ojämn i sina förmågor: allmänt som ett yngre barn eller yngre inom vissa men inte alla områden?

Ojämn förmågor

23. Upplevs NN som särskilt begåvad, allmänt eller inom ett särskilt område i jämförelse med andra barn?

Är NN extra duktig på en viss aktivitet eller ämne?

Utvecklingsnivå
 Specialintresse, se autism B3

24. Upplevs NN allmänt långsam i sitt sätt att utföra uppgifter? Upplevs NN passiv med "svag motor"?

Arbetstempo

25. Kan NN ta instruktioner i en (ca. 18 mån "Hämta bollen!"; eller i flera led (ca.3 år "Hämta bollen och lägg den i skåpet")?

Behöver NN fråga igen för att ta in instruktionen? Missuppfattar NN ofta vad hen ska göra eller ser frågande ut?

Auditivt arbetsminne
 Språklig nedsättning

26. Hur fungerar vardagssysslor. Hur klarar NN ex. toabestyr (har blöja hel eller del av dagen?) och påklädning i förhållande till åldern?

Vardagsfärdigheter

27. Hur upplever du NNs finmotorik, ex. att

- greppa saker
- rita: kluddra, rita figurer, föreställande
- hålla i penna/kritor-grepp
- använda sax
- äta: med fingrarna, med sked eller gaffel, kniv och gaffel?

Finmotorik, DCD-symtom

-
28. Hur upplever du NNs grovmotorik, ex. smidighet när NN går, springer, hoppar, ev. cyklar? Grovmotorik. DCD-symtom
- Vid vilken ålder började NN gå?
 - Hur upplev NNs koordination av rörelser.
 - Följer NN med i rörelselek och aktiviteter till musik?
 - Snubblar NN mer än andra eller stöter i saker?

-
29. Har NN plötsliga rörelser som inte verkar gå att kontrollera, ex. ögonblinkningar, plötsliga grimaser, plötsliga rörelser med axlar eller hela kroppen? Motoriska Tics, Övergående tics
- Om ja, hur länge har NN haft det? Fanns det under en period?

-
30. Började NN babbla under det första året? Vid vilken ålder sa NN sina första ord? Utvecklades språket gradvis eller "mycket språk på en gång"? Språkutveckling

-
31. Talar NN i Språklig uttrycksförmåga
- ettordssatser (vid ca. 1 år),
 - tvåordssatser (vid ca. 2 år),
 - tre/flerordssatser (vid ca. 3 år),
 - enkla meningar (ex. "Jag åt kakor") eller
 - sammansatta meningar (ex. "Jag åt kakor" *men* "de tog slut")

Hur upplevs NNs språk när det gäller uttal, artikulation, grammatik och meningsbyggnad?

Upplevs NN vara i nivå med jämnåriga?

Är NN flerspråkigt? Om så, hur länge har NN varit i svensktalande (förskole-)miljö?

-
32. Om NN talar: Har NN lätt att få fram rätt ord och formulera sig? Använder NN många utfyllnadsord/ljud ("vahettere"; "eh, eh") eller stakar sig? Hur upplevs NNs ordförråd? Verbal framplockning

-
33. Gör NN plötsliga ljud/utbrister ord/harklingar som inte verkar gå att kontrollera? Hur länge har NN haft det? Verbala Tics, Övergående tics

-
34. Barn 5-6 år: Kan NN känna igen respektive benämna siffror och bokstäver. Kan NN rimma? Kan NN skriva sitt namn? Läsa, räkna, skriva
- (Ev. observandum om specifika inlärningssvårigheter finns i familjen). Beakta om NNs språkliga förmåga är nedsatt.

Del B Adhd-symtom

För att ange symtom på adhd ska beteendet inte kunna förklaras av individens generella mentala ålder. Tonvikt läggs på att svårigheter ska föreligga ofta och i mycket högre grad jämfört med jämnåriga.

Domän 1: Uppmärksamhet

1. Förbiser NN ofta detaljer? Exempel: missar att städa/ta undan alla saker som ska tas bort eller ställas in, även om de är väl synliga; har svårt att hitta en sak bland flera; uppmärksammar inte att en pusselbit inte passade eller att en bit saknas för att göra pusslet helt. adhd, 1a

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Kan NN oftast upptäcka det som missades i efterhand?

JA

NEJ, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD, IF

2. Har NN ofta svårt att koncentrera sig (hålla kvar uppmärksamheten) på uppgifter och lekaktiviteter under en längre stund? Exempel: svårt att fokusera i samlagen, lyssna på saga, hålla kvar uppmärksamheten på en lek, aktivitet eller film (även om den är kort) tills den är slut eller att lyssna på och prata med kamrater en längre stund. adhd, 1b

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD; IF

Upplevs NNs förmåga att vara uppmärksam och koncentrera sig specifikt vara kopplad till nedsatt språkförståelse?

NEJ

JA, beakta: DLD

Är NNs beteende kopplat till att vägra göra som andra säger?

NEJ

JA, beakta: kognitiv nivå; trotssyndrom (se del D); rigiditet vid autism (se del C)

Upplevs svårigheterna vara en del av kravkänslighet?

NEJ

JA, beakta: ängslighet, genans, rigiditet, trots

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

NEJ

JA, beakta: sameness vid autism (se del C)

3. Händer det ofta att NN inte verkar lyssna, eller att NN verkar ha tankarna någon annanstans trots att det inte finns något uppenbart som distraherar/stör? adhd, 1c
Upplevs NN svår att nå när hen är sysselsatt med andra saker? Verkar NN dagdrömma?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Varierar förmågan att lyssna? Fungerar det bättre under kortare än längre stunder?

JA

NEJ, beakta: hörsel; hörförståelse; språklig förmåga

Kan det ofta se ut som att NN inte lyssnar även om NN faktiskt gör det p.g.a. nedtonade ansiktsuttryck eller att NN vänder sig bort eller riktar sig åt ett annat håll än mot den som talar?

NEJ

JA, beakta: nedsatt social ömsesidighet; autism (se del C)

-
4. Händer det ofta att NN inte fullföljer det hen är anvisad/instruerad att göra så att sysslor eller uppgifter inte blir slutförda?¹

adhd, 1d

Påbörjar NN uppgifter men förlorar snabbt fokus och blir lätt avledd av annat? Det kan ex. gälla enkla sysslor (ex. plockar bort tallriken och en gaffel men går innan kniven och glaset plockats bort) eller handlingar (öppnar skåpet för att ställa in färgen men lämnar utan att ställa in och med skåpdörren öppen) som NN blivit ombedd att göra. Det sker trots att NN förstått vad hen ska göra.

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Genomför NN oftast uppgifter och aktiviteter om de upplevs roliga, ges belöning eller när det är en-till-en-undervisning?

JA

NEJ, kognitiv förmåga, inläring

Upplevs NN ofta vara på sin vakt eller ha stort kontrollbehov över det som händer i omgivningen?

NEJ

JA, beakta: PTSD, rigiditet vid autism (se del C), starka rädslor i samband med separationsångest

-
5. Har NN ofta svårt att organisera uppgifter eller aktiviteter? Exempel: har svårt att lösa/genomföra uppgifter som innefattar flera steg eller att utföra en lekaktivitet/pyssel i rätt ordning; har svårt att hålla ordning på material och tillhörigheter; sättet som uppgiften utförs på uppfattas som rörigt och oorganiserat (ex. tejpar igen ett kuvert innan teckningen lagts ner där; tar på sig kläderna i fel ordning).

adhd, 1e

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Upplevs NN ha svårt att berätta med röd tråd/på ett sätt som är begripligt för andra?

NEJ

JA, överväg allmänna exekutiva brister

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD; IF

¹ Observera att fokus ligger på att *inte fullfölja* snarare än att inte förstå instruktioner. DSM-5 anger "Often does not follow through on instructions and fails to finish..." Att inte förstå instruktioner och nedsatt auditivt arbetsminne är dock även vanligt och behöver undersökas.

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

NEJ

JA, beakta: *sameness vid autism (se del C)*

-
6. Händer det ofta att NN undviker, ogillar eller är ovillig att utföra uppgifter som kräver extra tankeverksamhet? Det kan gälla aktiviteter som inte ännu är automatiserade som ex. att lära sig klä på sig, bokstäver och att läsa, äta med bestick, rita geometriska figurer eller trä pärlhalsband.

adhd, 1f

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Om NN blir frustrerad och arg, uppvisar NN i regel enbart frustration och ilska i just samband med uppgifter som kräver hög tankeverksamhet och uthållighet?

JA

NEJ, beakta: *intermittent explosivitet om patienten ofta får vredesutbrott*

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

NEJ

JA, beakta: *inlärningsstörning; ojämn intellektuell profil; DLD; IF*

Är NNs beteende kopplat till att vägra göra som andra säger?

NEJ

JA, beakta: *kognitiv nivå; trotssyndrom (se del D);*

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

NEJ

JA, beakta: *rigiditet/sameness vid autism*

-
7. Tappar NN ofta bort saker som gosedjuret, favoritsaken eller ytterkläderna. För äldre förskolebarn kan det gälla pennor, böcker, en teckning eller pyssel.

adhd, 1g

-
8. Blir NN ofta lätt distraherad och störd av saker eller händelser runt omkring? (Gäller främst äldre förskolebarn eftersom många yngre barn kan ha svårt att inte låta sig avledas av det som händer runt omkring).

adhd, 1h

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Upplevs NN ofta vara på sin vakt eller ha stort kontrollbehov över det som händer i omgivningen?

NEJ

JA, beakta: *PTSD; rigiditet vid autism (se del C), starka rädslor i samband med separationsångest*

-
9. Glömmar NN ofta saker i vardagen. Det kan gälla att ta undan något eller duka av när det förväntas eller att spola vid toabesök. Hos äldre förskolebarn kan det gälla att glömma att ta med en sak till förskolan eller hem (väl synlig och efter påminnelse) eller att hen bestämt att leka med en kamrat.

adhd, 1i

Domän 2: Överaktivitet och impulsivitet

10. Grejar"/"håller på med"/"fipplar", trummar ofta NN med händer eller fötter eller skruvar på sig i stolen? (Jämför även frågor om Tics ovan) adhd, 2a

Om patienten har symptom, ställ följdfrågor:

Har NN återkommande likartade rörelser med händer, armar eller hela kroppen?

NEJ

JA, beakta: stereotypa rörelser vid autism (se del C)

Uppkommer beteendet i mer kravfyllda situationer, där risk för överkrav finns?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD; IF

-
11. Lämnar NN ofta och plötsligt sin plats i situationer där det förväntas att NN ska sitta kvar, ex. under middagen eller mellanmål, på bio, under ett samtal eller högtidsstund eller i andra situationer där NN bör stanna på sin plats? adhd, 2b

Om patienten har symptom, ställ följdfrågor:

Kan beteendet vara ett uttryck för att NN utsätts för överkrav i förhållande till de intellektuella förutsättningarna?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD; IF

-
12. Springer NN ofta omkring, klättrar eller klänger i situationer där det är olämpligt, ex. i väntrum, på bussen/tåget, i köpcentret eller på utflykten? adhd, 2c

-
13. Har NN ofta svårt att ägna sig åt lek eller aktiviteter på ett lagom dämpat sätt/med lagom ljudnivå? adhd, 2d

Kan NN anpassa röststyrkan till vad som är lämpligt i situationen?²

-
14. Upplevs NN ofta "på väg någon annanstans" eller "uppe i varv"? Exempel: upplevs som rastlös och obekvämt med att sitta stilla; vill gå före och fortare än andra; har svårt att vänta medan någon annan gör sig färdig, upplevs otålig. adhd, 2e
-

² Observera att fokus ligger på röststyrka. DSM-5 anger "Often unable to play or engage in leisure activities quietly".

15. Pratar NN ovanligt mycket, mer än vad som är vanligt för barn i samma ålder? adhd, 2f

16. Slänger NN ofta ur sig svaret på en fråga innan den är färdigställd?
Exempel: avslutar andras meningar; kan inte vänta på sin tur i samtal. adhd, 2g

17. Har NN ofta svårt att vänta på sin tur, ex. vänta på att få hjälp, vänta på sin tur att få ha en leksak som fler vill ha, vänta på sin tur att ta mat eller vänta i kön till rutschkanan i parken. adhd, 2h

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

I situationer av väntan, blir NN ofta aggressiv mot jämnåriga?

NEJ

JA, beakta: *intermittent explosivitet, uppförandestörning (se del D)*

18. Avbryter eller stör NN ofta andra? Exempel: kastar sig in i andras samtal, lekar eller aktiviteter; kan börja använda andras saker utan att fråga om lov eller få tillåtelse. adhd, 2i

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Om NN hamnar i konflikt pga. impulsiva handlingar, förstår NN vad som blev fel och vad hen kunde gjort i stället?

JA

NEJ, beakta: *förståelse för relationer och anpassning vid autism (se del C); kognitiv förmåga*

Får NN okontrollerade aggressionsutbrott?

NEJ

JA, beakta: *intermittent explosivitet*

Upplevs NN medvetet skapa konflikt med andra eller vara medvetet aggressiv, utstuderat manipulativ eller elak?

NEJ

JA, beakta: *uppförandestörning (se del D)*

Frågor till VH om NNs funktion i vardagen, adhd

19. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom uppmärksamhet än jämnåriga?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikanta
adhd-symtom
uppmärksamhet

20. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom överaktivitet och/eller impulsivitet än jämnåriga?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikanta
adhd-symtom
hyperaktivitet/
impulsivitet

21. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet hindrar NN att lära sig om saker som jämnåriga lär sig?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikant påverkad
inläring

22. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet avsevärt påverkar relationen med kamraterna på ett negativt sätt?

JA

NEJ

OSÄKER

Negativa
Konsekvenser i
kamratkontakter

23. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet har påverkat NN på ett känslomässigt negativt sätt (nedstämdhet, oro, ångslan, låg självkänsla)?

JA

NEJ

OSÄKER

Känslomässigt
negativa konsekvenser

24. Skulle du beskriva NN som att hen har en funktionsnedsättning, dvs. att NN behöver särskilt stöd för att klara sin vardag? Om ja, inom vilket område? Vad behöver NN mest hjälp med?

JA

NEJ

OSÄKER

Funktionsnedsättning
i vardagen

Bedömning adhd enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

Signifikanta symtom på adhd (ange vilka kriterier, ex 1a, 2g):

inom uppmärksamhet:

inom hyperaktivitet/impulsivitet:

Indikationer om funktion i vardagen:

Låg

Måttlig

Hög

Indikationer om andra svårigheter som bör följas upp:

Autism

Intellektuell funktion

Språklig förmåga

Inläring

Motorik

Trots

Intermittent explosivitet

Reaktiv anknytningsstörning (grav försummelse)

Separationsångest

PTSD

Uppförande

Kravkänslighet, känsloreglering

Familjesituation

Utsätter sig själv och andra för faror

Hörsel, syn eller somatisk uppföljning,
ange vad.....

Annat

Del C Autistiska symtom

Inledande frågor

Har NN en mental ålder yngre än 18 månader?

- Nej *Ja. Differentiering mellan autism och IF är begränsad.*

Har NNs symtom på socialt tillbakadragande som uppkommit efter upplevelse av/bevittnat faktisk död, livsfara, allvarlig skada eller sexuellt våld?

Trauma

Har NN återkommande påträngande tankar eller lek med återkommande tema som kretsar runt den traumatiska upplevelsen?

- NEJ *JA, utred PTSD (vid trauma och PTSD uppvisas inte begränsade och repetitiva beteenden)*

Domän 1 Social ömsesidighet och kommunikation

1. Upplevs NN ta kontakt med andra på ett sätt som känns vanligt eller ovanligt?

Autism, A1

Upplevs hen inte riktigt förstå hur hen ska närma sig andra, ex. när det gäller att hålla lagom avstånd när hen pratar med någon, att rikta kroppen och ansiktet mot den andra i samtal, att svara utan att dröja för länge eller, att säga något eller svara på ett "tajmat" sätt?

2. Tar NN initiativ till att dela upplevelser med andra genom att peka ut, visa, ge eller berätta saker för andra, skratta tillsammans, dela upplevelser med andra eller tur-ta i lek?

Autism, A1

Frågar NN andra för att få hjälp eller som ett sätt att visa intresse?

Ger NN utrymme för andra att berätta och/eller visa saker?

Visar NN intresse för vad andra visar eller berättar genom att titta upp eller svara?

Givet adekvat språklig nivå, kan NN samtala på ett turtagande sätt? (Riktmärken; vid 2 år en tur, dvs. fråga-svar; vid 3 år två turer, dvs. fråga-svar-fråga-svar; vid 4 år tre eller flera turer). Fokus här gäller förmågan att samspela.

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Talar NN inte i vissa miljöer eller med vissa personer på grund av talängslan men upplevs i övrigt ha en adekvat icke-verbal ömsesidighet och kommunikation?

- NEJ *JA, beakta: selektiv mutism*

-
3. Ger NN adekvat respons på andras reaktioner, ex. skrattar som respons när någon tycker något är kul, backar eller slutar när den andra signalerar detta med kroppsspråket? Autism, A1

Om andra missuppfattar, uppmärksammar oftast NN det och reagerar med att rikta sig med kroppsspråk och/eller röstljud/tal mot den andra för att förtydliga eller förklara mer om vad NN vill?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

För äldre förskolebarn: Uppfattas NNs gensvar mot kamrater som "känslökyla" och som del av beteendestörning snarare än svårigheter att förstå vad som är lämpligt?

- NEJ JA, beakta: *uppförandestörning med begränsade prosociala känslor (se del D)*

-
4. Kan NN göra sig förstådd utan att behöva använda språket? Kan NN förstärka det hen säger med kroppsspråket? Autism, A2

Uppfattas NN använda gester (nicka/skaka på huvudet gester) ansiktsuttryck, tonfall och ögonkontakt som jämnåriga när hen berättar och pratar med andra?

Tar NN oftast ögonkontakt själv?

Använder NN flera ansiktsuttryck eller är uttrycket ofta mer neutralt?

Är röstläget varierat eller mer entonigt, högt eller lågt?

Är något uttryckssätt starkare än något annat, ex. god ögonkontakt men generellt neutralt ansiktsuttryck eller god verbal förmåga men liten variation i röstläge?

-
5. Är NN intresserad av andra barn?
Sitter NN helst för sig själv (solitär lek ca 12-24 mån)? Autism, A3

Betraktar NN andra, leker bredvid (ca 24 mån)

eller interaktivt (ca 36 mån)?

Tar NN egna initiativ till lek eller hakar det på när andra tar initiativet?

Går NN undan när andra försöker ta kontakt? Föredrar NN en speciell kamrat?

6. Anpassar NN sitt beteende beroende på situation, ex. är med och sjunger för någon som fyller år, "köper" reglerna i enkla spel? Sitter med i samlingen och är engagerad i det som händer under samlingen?

Autism, A3,
beakta även B2 vid
rigiditet

För äldre förskolebarn 4-5 år: Kan NN kompromissa bara för att vara juste/för gruppkänslans skull eller för att få fortsätta leka med den andra?

Anpassar sig NN till situationen, är ex. mer stöjig när det är fest men är mer nedtonad under en högtidsstund?

Anpassar NN sitt sätt att vara mot kamrater respektive andra vuxna? Talar NN om saker som andra skulle uppfatta som lite för privata?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Om NN inte anpassar sig till olika situationer, uppfattas det som medvetet för att provocera eller trotsa andra?

NEJ

JA, beakta: trots- eller
uppförandeproblematik (se del D)

Om NN uppvisar olämpliga beteende i olika situationer, uppfattas det bero på impulsivitet och olämpligheter som NN sedan ångrar?

NEJ

JA, beakta: adhd (se del B)

Domän 2 Begränsade och repetitiva beteenden

7. Upprepar NN ofta det som *andra* säger? Upprepar NN ofta *sina egna* ord och/eller fraser? Använder NN ord som inte är så vanliga i den aktuella åldern (mer vuxna, svåra, formella, eller ovanliga ord)?

Autism, B1

8. Säger NN ofta fraser/meningar som uppfattas inlärd, ex. fraser från filmer, böcker eller något som en vuxen sagt?

Autism, B1

Säger NN fraser som för NN betyder något annat än orden speglar (ex. "Nu är det glass" betyder att NN vill gå till parken där familjen åt glass en gång)?

Formulerar sig ofta NN på ett ovanligt, eget, underfundigt eller "lustigt" sätt?

9. Har NN ovanliga rörelse som görs på samma sätt och som återkommer? Exempel: flaxa med armarna; hoppa upp och ner; spreta med fingrarna; späna fingrar och händer; vrida händerna; inta ovanliga kroppspositioner; speciella "knix" med axlarna eller hela kroppen, vaggar eller snurrar mycket? Rörelserna fyller inte någon tydlig funktion; kan ex. observeras vid oro, ängslan eller exaltering; behöver inte vara ett hinder i vardagen; ska ha funnits tidigare eller i nuläget. *Beakta motoriska tics*

Autism, B1

10. Radar NN upp eller sorterar/sorterade saker?

Autism, B1

Ägnar sig NN åt aktiviteter eller att hantera saker om och om igen?

Används sakerna/leksaker till det som de är till för eller är det ofta mer intressant att utforska sakerna på annat sätt, ex titta på dockans knappar i stället för att leka med dockan eller snurra hjul på bilen i stället för att köra med den)?

11. Har NN lätt att anpassa sig till avsteg i rutinerna?

Autism, B2

Lägger NN extra stor vikt vid rutiner och att saker och ting ska vara på samma vis och göras som det brukar?

Vill NN att VH/pedagogen ska göra eller säga en viss sak i en viss situation eller aktivitet?

Vill NN ex. gå samma väg, ha samma kläder, äta samma mat och att den ska ligga på tallriken på ett speciellt sätt, alltid säga en viss sak till en viss person i ett visst sammanhang eller utföra en sak enligt samma ritual/procedur (ex. samma procedur vid lämning eller vid vilan)?

När det gäller att vilja ha samma mat och kläder, överväg B4.

12. Är NN extra känsligt för ändringar i planerna hemma eller förskolerutiner/aktiviteter?

Autism, B2

Har NN svårt att avsluta en leksekvens eller en viss handling- blir det svårt i övergången?

Upplevs NN göra saker om och om igen tills det känns "helt rätt"?

Fastnar NN lätt i ett tankespår eller kräver att saker ska vara eller göras precis som hen tänkt sig?

-
13. Har NN ett ovanligt intensivt intresse? Intresset kan vara olika i olika perioder. Det kan vara något som man vanligtvis inte är specifikt intresserad av i aktuell ålder, ett område som är ovanligt smalt eller upptagenhet av ett mer vanligt intresse i ovanligt hög grad jämfört med jämnåriga. Det kan ex. vara intresserat av glödlampor eller ha ett helt vanligt intresse (ex dinosaurier, fordon, dockor) men ägna sig åt det på ett så intensivt sätt att det sociala samspelet påverkas och att barnet är svår att locka till en annan aktivitet. Autism, B3

-
14. Är NN överkänslig för ljud, ljus, beröring, åtsittande kläder, smaker, lukter och/eller konsistenser³? Autism, B4

Upplevs snarare underkänslig, ex. ovanligt smärttålig?

-
15. Tittar, luktar, känner eller lyssnar NN på saker i ovanlig grad (ex. upplevs fascinerad av hur något ser ut, känner återkommande på ett visst material eller textur). Autism, B4

Frågor till VH om NNs funktion i vardagen, autism

16. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom social kommunikation och samspel än jämnåriga? JA NEJ OSÄKER Signifikanta symtom inom A-kriterierna

-
17. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom begränsade och repetitiva beteenden än jämnåriga? JA NEJ OSÄKER Signifikanta symtom inom B-kriterierna

-
18. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/eller begränsade och repetitiva beteenden hindrar NN att lära sig om saker som jämnåriga lär sig? JA NEJ OSÄKER Signifikant påverkad Inläring
-

³ Förekommer även vid adhd

19. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/eller begränsade och repetitiva beteenden avsevärt påverkar kontakten med kamraterna på ett negativt sätt?

JA

NEJ

OSÄKER

Negativa konsekvenser i kamratkontakter

20. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/eller begränsade och repetitiva beteenden har påverkat hen på ett känslomässigt negativt sätt (nedstämdhet, oro, ångest, låg självkänsla)?

JA

NEJ

OSÄKER

Känslomässigt negativa konsekvenser

21. Skulle du/ni beskriva NN som att hen har en funktionsnedsättning, dvs. att NN behöver särskilt stöd för att klara sin vardag? Om ja, inom vilket område? Vad behöver NN mest hjälp med?

JA

NEJ

OSÄKER

Funktionsnedsättning i vardagen

Bedömning autism enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

22. Omfattar symtombilden **enbart** begränsningar i social ömsesidighet, dvs. inga begränsade eller repetitiva beteenden föreligger eller har förelegat?

NEJ

JA, beakta: social kommunikationsstörning

23. Har NN utsatts för grav försummelse eller bristande omsorg? Om ja, är NN socialt tillbakadragen men samordnar icke-verbal kommunikation och röst på ett adekvat sätt när väl initiativ tas/när hen svarar? Är NN socialt tillbakadragen **utan** begränsade eller repetitiva beteenden?

NEJ

JA, utred anknytningsstörning med social hämning (trauma- och stressrelaterade syndrom)

24. Omfattar symtombilden **enbart** repetitiva motoriska rörelse, dvs. inga begränsningar i social kommunikation och ömsesidighet?

NEJ

JA, beakta: stereotyp rörelsestörning

Signifikanta symptom på autism (ange vilka enligt kriterium, ex A1, B3):

inom social ömsesidighet:

inom begränsade och repetitiva beteenden:

Indikationer om funktion i vardagen:

Låg

Måttlig

Hög

Indikationer om andra svårigheter som bör följas upp:

- Adhd
 - Intellektuell funktion
 - Språklig förmåga
 - Inläring
 - Motorik
 - Trots
 - Intermittent explosivitet
 - Separationsångest
 - Reaktiv anknytningsstörning (grav försummelse)
 - PTSD
 - Uppförande
 - Kravkänslighet, problem med känsloreglering
 - Familjesituation
 - Utsätter sig själv och andra för faror
 - Annat:
-

Del D Frågor om trots och uppförande

1. Upplever du att NN *ofta* tappar humöret, ofta är lättstött eller arg?
 JA NEJ OSÄKER Trots: humör
-
2. Brukar NN *ofta* trotsa, bråka med vuxna, vägra hålla sig till regler eller vägra göra det som vuxna ber om?
 JA NEJ OSÄKER Trots: vägran
-
3. Upplever du att NN *ofta* medvetet verkar vilja göra andra arga eller skyller ifrån sig för egna misstag eller för sitt eget olämpliga uppförande?
 JA NEJ OSÄKER Trots: störa, skylla ifrån sig
-
4. Upplever du att NN vill hämnas på andra?
 JA NEJ OSÄKER Trots: hämnd
-
5. Upplever du att NN är *ovanligt* aggressiv mot människor eller djur, Ex. mobbar, hotar, startar slagsmål, använder vapen/tillhyggen som kan skada andra, rånar eller tvingar andra till sexuellt umgänge?
 JA NEJ OSÄKER Uppförande: aggression
-
6. Tycker du att det verkar som att NN *medvetet* förstör eller tänder eld på andras saker/vandaliserar?
 JA NEJ OSÄKER Uppförande: förstöra
-
7. Har NN (gjort inbrott eller) stulit saker/snattat?
 JA NEJ OSÄKER Uppförande:Stöld
-
8. Upplever du att NN ljuger och bedrar andra för att få saker, skaffa sig fördelar eller för att slippa saker som ligger på NNs ansvar att göra.
 JA NEJ OSÄKER Uppförande: lura/bedra
-
9. Är NN ofta ute sent om kvällarna trots att NN inte får, skolkar NN eller har NN någon gång rymt hemifrån?
 JA NEJ OSÄKER Uppförande: regelbrott
-

Bedömning enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

Signifikanta symtom på trots (ange inom vilka områden):

Signifikanta symtom på uppförandestörning (ange inom vilka områden):

Övriga kommentarer: